Στο πολύ ενδιαφέρον βιβλίο του, «Ταξίδια με τον Επίκουρο» (για το οποίο θα υπάρξει αργότερα εκτενής αναφορά), ο Daniel Martin Klein, τακτικός επισκέπτης και βαθύς μελετητής του τόπου μας, κάνει λόγο, ανάμεσα σε πολλά άλλα, για το κομπολόι.

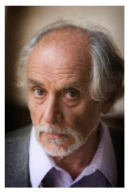

«…ενώ παίζει με το κομπολόι του, έναν δακτύλιο από σχοινί στο οποίο είναι περασμένες τριάντα τρείς κεχριμπαρένιες χάντρες, γνωστό στα αγγλικά ως worry beads». Σε υποσημείωση, ο μεταφραστής Πέτρος Γεωργίου, μας πληροφορεί για την Αγγλική έκφραση πως: *«Κυριολεκτικά σημαίνει οι χάντρες της ανησυχίας».*

Ο Αμερικανός συγγραφέας, περιέγραφε μια εικόνα από την πρόσφατη επίσκεψή του στην Ύδρα, την οποία έχει γνωρίσει από την δεκαετία του ’60, ενώ την αφήγησή του ακολουθεί η άποψή Υδραίου, που αφού ταξίδεψε στις θάλασσες και στα λιμάνια του κόσμου, γύρισε στο νησί, άνοιξε ταβέρνα, παντρεύτηκε και βιοπορίζεται. Του απαντά λοιπόν ο Δημήτρης:

«Καταρχάς, το worry beads είναι άσχετη μετάφραση. Δείχνει βασικά πως σκέφτονται οι Άγγλοι και όχι οι Έλληνες. Το κομπολόι δεν έχει καμιά σχέση με την ανησυχία… …το κομπολόι έχει σχέση με τον χρόνο, τον αραιώνει, τον κάνει να διαρκεί».

Μικρή, ταπεινή, παρέμβαση εδώ, προκειμένου να υποστηρίξω την άποψη ότι αφενός συμφωνώ με την τοποθέτηση του Υδραίου Δημήτρη, αφετέρου να καταθέσω ότι η ολοένα

και μεγαλύτερη απομάκρυνση του κομπολογιού από την καθημερινότητά μας, υποδεικνύει την στροφή της λειτουργίας της κοινωνίας.

Εννοώ, ότι από τότε που οι μεσήλικες χτυπούσαν τις χάντρες στους καφενέδες της επαρχίας, ή περιέστρεφαν με χάρη και ρυθμό το κομπολόι στις παλάμες τους, μέσα στα κρύα χειμωνιάτικα βράδια, μονολογώντας *«…και δεν περνάει και η ώρα»,* μέχρι τις μέρες μας, όπου κυριαρχούν οι εκφράσεις
«όχι τώρα πνίγομαι»
ή
«δεν προλαβαίνω»
, έχει κυλίσει λίγος χρόνος, ας τον ορίσουμε σε 50 χρόνια, αλλά οι αλλαγές στην καθημερινότητα είναι κολοσσιαίες.

Στις επόμενες σελίδες ο Δημήτρης κάνει ένα μικρό μνημόσυνο του κομπολογιού, αποκαλύπτει ότι παίζει με το δικό του μόνον κατ᾽ ιδίαν, ότι θα του λείψει όταν φύγει η γενιά του πατέρα του και το ξεχάσουν και:

«Αλλά μπορεί και να μην το ξεχάσουν. Έχει γίνει μια επιστροφή στο κομπολόι από μερικούς Αθηναίους γιάπηδες. Κατεβαίνουν από το δελφίνι με το κομπολόι στο ένα χέρι και με το iPhone στο άλλο».

Για να κλείσει την ενότητα ο D.M.K. σχολιάζοντας:

«Δεν μπορώ να μην γελάσω με αυτήν την εικόνα. Συνοψίζει τέλεια την αντιδιαστολή ανάμεσα στους δυο πόλους του βιωμένου χρόνου».

Ολοκληρώνω το σημείωμα με μια δικιά μου εικόνα. Πριν κάποιους χρόνους, σε επαγγελματικό αεροπορικό ταξίδι, βρισκόταν σε μπροστινό κάθισμα από αυτά που δεν έχουν δεξιά τους άλλο, καθότι είναι κοντά στην πόρτα ασφαλείας, επιβάτης γνωστός μου, θεωρούμενος και ως συνάδελφος.

Το δεξί του χέρι ήταν κρεμασμένο έξω από τη θέση και μπεγλέριζε νωχελικά τις χάντρες

ενός υπερμεγέθους κομπολογιού, που σχεδόν ακουμπούσε στο πάτωμα της ατράκτου. Δεν θα είχα κανένα λόγο να σχολιάσω και πολύ περισσότερο να κακολογήσω το θέαμα, αν, αν ο καρπός του παίχτη δεν κοσμείτο από ένα βαρύτιμο ωρολόγιον και αν η όλη εμφάνιση του δεν ήταν ο ορισμός ενός υβριδικού μοντέλου.

Εκείνου που αγωνίζεται να ισορροπήσει ανάμεσα στην περήφανη ελληνική επαρχία και την εναγώνια προσπάθεια να ξεπεραστούν, προς τα πάνω, πάση δυνάμει τα σύνορα της μικρομεσοαστικής καταγωγής. Με tuxedos δεν βάζουμε τσαρούχια και κάτω από φουστανέλες δεν φορούσαν βρακάκια Calvin Klein.

Για να τελειώσουμε με τους Klein, ας σημειωθεί, πως πέρα από το πετυχημένο συγγραφέα Daniel Martin Klein, γεννημένο στο Delaware το ’39, πέρα από τον κατά τρία χρόνια μικρότερό συμπατριώτη του, επίσης επιτυχημένο σχεδιαστή ρούχων Calvin Richard Klein, υπάρχουν και τα ωρολόγια Daniel Klein που δεν είναι παρά μια σειρά από κινέζικα φτηνά και υπερτιμολογημένα προϊόντα που, επι ματαίω, φιλοδοξούν να σταθούν δίπλα σε πιο γνωστές φίρμες.

Με τον ίδιο, πιθανότατα, τρόπο που επιχειρείται η συμβίωση της κεχριμπαρένιας χάντρας με τα ...apps των smartphones…

Για να τελειώσουμε και με την σχέση ρολόι – κομπολόι ας θυμηθούμε τους στίχους της Άννας Μπακιρτζή που μελοποίησε ο **Άκης Πάνου** , άλλο ένα πλαίσιο πονεμένης ερωτικής ιστορίας, ερμηνευμένο από τον sir Μπιθί.

«Θα το δώσω το ρολόι
και θα πάρω κομπολόι
να μετράω τους καημούς
και τους αναστεναγμούς»